

Revisionsberättelse för år 2024

Vi, av fullmäktige utsedda revisorer, har granskat den verksamhet som bedrivits i kommunstyrelse och nämnder samt genom utsedda lekmannarevisorer den verksamhet som bedrivits i kommunens bolag. Granskningen har utförts tillsammans och med stöd av sakkunniga som biträder revisorerna.

Styrelse och nämnder ansvarar för att verksamheten bedrivs enligt gällande mål, beslut och riktlinjer samt de lagar och föreskrifter som gäller för verksamheten. De ansvarar också för att det finns en tillräcklig intern kontroll och återredovisning till fullmäktige.

Revisorerna ansvarar för att granska verksamhet, intern kontroll och räkenskaper samt att pröva om verksamheten bedrivits enligt fullmäktiges uppdrag, mål, lagar och föreskrifter som gäller för verksamheten. Vår granskning har utförts enligt kommunallagen, god revisionssed i kommunal verksamhet och kommunens revisionsreglemente samt givit det resultat som redovisas i *Bilaga 1: Revisorernas redogörelse*.

Kommunens övergripande resultat och rättvisande räkenskaper

En stor del av landets kommuner och regioner står inför ekonomiska utmaningar till följd av bland annat oro i omvärlden men också utifrån de demografiska förändringarna. För 2024 redovisar kommunen ett resultat motsvarande 194 Mkr, vilket motsvarar 1,2 procent av intäkterna från skatter, generella statsbidrag och utjämning och är en minskning sedan 2023. Såväl 2023 som 2024 har inneburit en sjunkande resultatnivå för kommunen.

De kommunala nämnderna redovisade positiva resultat eller ekonomi i balans för verksamhetsåret 2024 med undantag av kommunstyrelsen och socialnämnden som redovisade underskott om 112 respektive 24 Mkr. Tillsammans redovisade nämnderna ett överskott om 109 Mkr. Underskottet inom kommunstyrelsen förklaras huvudsakligen av lägre intäkter från markförsäljning, högre kostnader för omförhandlat avtal om medfinansiering av trafikplatsen samt en avsättning för saneringskostnader. Social-

nämndens underskott om 24 Mkr finns inom barn- och ungdomsvård och beror på ett ökat vårdbehov.

Det ekonomiska resultatet för kommunkoncernen 2024 uppgick till 384 Mkr. Justerat för jämförelsestörande poster uppgick kommunkoncernens resultat till 409 Mkr vilket är 448 miljoner kronor lägre än motsvarande resultat 2023. Över den senaste tioårsperioden kan vi konstatera att kommunen ligger i nivå med kommunfullmäktiges finansiella mål, men noterar samtidigt att de senaste årens resultat inneburit en viss vikande resultatnivå. Sett till de omvärldsfaktorer vi nämnt ovan innebär detta enligt vår bedömning en ökad risk för kommunens ekonomiska förutsättningar framåt.

I vår granskning av årsredovisningens balansräkning, resultaträkning, kassaflödesanalys, drift- och investeringsredovisning samt noter har vi noterat att kommunen gör ett avsteg från Rådet för kommunal redovisnings rekommendation nr 5 avseende leasing, och redovisar samtliga hyresavtal som operationella. En översyn och bedömning av de olika leasingavtalen är initierad inom kommunen. Vårt sakkunniga biträde lämnar också i sitt yttrande över räkenskaperna en reservation för denna redovisning. I övrigt har vi inte noterat några väsentliga avvikelser ifrån lagen om kommunal bokföring och redovisning (LKBR).

Styrning, uppföljning och kontroll av verksamhet

Utifrån den obligatoriska grundläggande granskning som vi revisorer och lekmanrevisorer genomför varje verksamhetsår är vår bedömning att kommunstyrelsen och majoriteten av nämnderna, i allt väsentligt, skapat förutsättningar för tillräcklig styrning, uppföljning och kontroll av verksamheten.

Granskningen visar att samtliga nämnder och kommunstyrelsen har antagit en verksamhetsplan för 2024, där såväl fokusmål och uppdrag från kommunfullmäktige som egna nämndmål utgör styrsignaler för verksamheten samt att det sker en uppföljning. Samtidigt indikerar granskningen ett behov av att utveckla redovisningen av verksamhetsresultatet framgent. Detta i syfte att säkerställa att kommunstyrelsens och nämndernas resultat för året utvärderas på ett tydligare sätt i förhållande till kommunfullmäktiges fleråriga mål. En sådan utveckling påverkar, enligt oss, inte möjligheten att arbeta strategiskt och långsiktigt. Vi anser vidare att tydligare målnivåer för det aktuella året inom en planperiod bättre kan illustrera utvecklingen mot kommunens fokusmål och vision och därmed ge fullmäktige viktig information.

Inom ekonomistyrning och uppföljning är vår bedömning att den ekonomiska uppföljningen är ändamålsenlig där nämnder och styrelse erhållit analys av orsaker till eventuella ekonomiska avvikelser samt att de nämnder som redovisar negativa avvikelser vidtagit åtgärder för att nå en budget i balans.

Beträffande intern kontroll är vår bedömning att styrelsen och majoriteten av nämnderna i allt väsentligt säkerställt att det finns ett system för en tillräcklig uppföljning av intern kontroll.

Lekmannarevisorerna noterar från sin grundläggande granskning att de kommunala bolagen i allt väsentligt har en fungerande styrning, uppföljning och kontroll av verksamheterna. Vi vill dock särskilt lyfta de brister som uppdragats inom Uppsala Stadsteater AB avseende styrning och kontroll av sin ekonomi. Här ser vi som lekmanrevisorer allvarligt på att styrelse och VD inte säkerställt efterlevnad till ekonomiska riktlinjer.

I våra fördjupade granskningar under verksamhetsåret 2024 har vi granskat riskområden som bland annat berört välfärdsbrottslighet, krisberedskap och samverkan inom kommunen och dess bolag. Flera av våra granskningar har genomförts inom ramen för den samordnade revisionen tillsammans med lekmannarevisorerna. Våra granskningar har visat att nämnder och styrelser arbetar aktivt med flera av dessa områden, men också att det finns tydliga utvecklings- och förbättringsbehov. Här kommer vi att fortsätta följa hur ansvar för detta fullföljs och våra bedömningar och rekommendationer redovisas närmare i *Bilaga 1*.

Särskilda iakttagelser och bedömningar vad gäller äldrenämnden

I årets granskning har vi såväl genom den grundläggande granskningen som fördjupad granskning bildat oss en uppfattning av hur äldrenämnden arbetat med styrning, uppföljning och kontroll av sin verksamhet. Utifrån denna granskning är vår övergripande bedömning att nämnden inte på ett tillräckligt sätt skapat förutsättningar för styrning, uppföljning och kontroll av verksamheten.

Genom fördjupad granskning har vi också särskilt granskat hur äldrenämnden säkerställt att tillräckliga åtgärder vidtagits sedan kännedom om händelser avseende sexuell våld inom hemtjänsten framkommit. Utgångspunkten för vår granskning har varit att brukare inom hemtjänsten ska kunna känna sig trygga och säkra utifrån de omsorgsinsatser som erhålls från nämnden. Detta är något som kommer till tydligt uttryck i socialtjänstlagen. Där framgår att socialtjänsten ska vara av god kvalitet, vilket bland annat innebär att omsorgen ska utformas så att den äldre skyddas från fysiska och psykiska övergrepp. I vår granskning och bedömning har hela nämndens gemensamma ansvar varit en viktig utgångspunkt, vilket innebär att enskilda ledamöters aktivitet och ansvar under hela verksamhetsåret har haft stor betydelse för vår helhetsbedömning av ansvaret.

Vår granskning har visat att äldrenämnden inte säkerställt en tillräcklig ledning, styrning och kontroll av sin hemtjänstverksamhet. Flera grundläggande delar utifrån lag, föreskrift och kommunfullmäktiges mål har inte efterlevts, vilket betytt att basala frågor i omsorgen om äldre såsom trygghet och säkerhet inte upprätthållits. Till detta är det också vår bedömning att nämnden, när den fått kännedom om de brister som förekommit i sin verksamhet, inte på ett tillräckligt tydligt sätt förbättrat sin styrning, uppföljning och kontroll. Därmed har nämnden inte säkerställt att de åtgärder som förvaltningen arbetat fram uppnår förväntat resultat.

Vår sammantagna bedömning utifrån vår granskning är att äldrenämnden uppvisat väsentliga och allvarliga brister i förhållande till fullmäktiges uppdrag och mål samt vad som anges i lag och föreskrifter för verksamheten. Vi anser även att äldrenämnden brustit i sitt ansvar att vidta tillräckliga åtgärder i förhållande till de brister som framkommit. Utöver detta är det även vår bedömning att äldrenämnden inte säkerställt att verksamheten arbetat utifrån beslut, föreskrifter, riktlinjer, rutiner med mera. Vår bedömning är att nämndens underlåtenhet och brister lett till direkt skada för enskilda äldre och utöver det allvarligt påverkat allmänhetens förtroende för kommunen och i synnerhet verksamheten för äldre.

Vår samlade bedömning är att ansvaret för ovanstående brister och svagheter har varit gemensamt för hela äldrenämnden. I vår granskning har vi inte kunnat se att enskilda ledamöter, under hela verksamhetsåret, agerat på ett tillräckligt tydligt och kontinuerligt sätt för att inte omfattas av de brister vi påtalat ovan.

Uttalande

Vi bedömer att äldrenämnden i Uppsala kommun inte bedrivit verksamheten på ett ändamålsenligt och från ekonomisk synpunkt tillfredsställande sätt.

Vi bedömer i övrigt att kommunstyrelsen och nämnder i Uppsala kommun, i allt väsentligt, bedrivit verksamheten på ett ändamålsenligt och från ekonomisk synpunkt tillfredsställande sätt.

Vi bedömer att äldrenämndens interna kontroll inte varit tillräcklig.

Vi bedömer i övrigt att kommunstyrelsens och övriga nämndernas interna kontroll i allt väsentligt varit tillräcklig.

Vi bedömer, grundat på vår översiktliga granskning av årsredovisningen, att kommunens finansiella mål inte är uppfyllda avseende år 2024, vilket innebär att resultatet inte är förenligt med de finansiella mål som fullmäktige fastställt för planperioden.

Avseende kommunens verksamhetsmål (fokusmål) för god ekonomisk hushållning konstaterar vi att det i årsredovisningen saknas en tillräcklig tydlig avrapportering av mål och uppdrag i förhållande till år 2024 för att det ska vara möjligt för oss att bedöma om resultatet är förenligt med de mål som fullmäktige beslutat för planperioden.

Vi bedömer att räkenskaperna, med undantag av ovanstående, i allt väsentligt är rättvisande.

Vi avstyrker att kommunfullmäktige beviljar äldrenämnden ansvarsfrihet mot bakgrund av brister i styrning och intern kontroll av verksamhet samt bristande måluppfyllelse för verksamheten.

Vi tillstyrker att kommunfullmäktige för övriga nämnder och kommunstyrelsen samt dess enskilda ledamöter beviljar ansvarsfrihet.

Vi tillstyrker att fullmäktige godkänner kommunens årsredovisning för 2024.

Vi åberopar bifogade redogörelse och rapporter enligt nedan.

Bilagor:

- 1) *Revisorernas redogörelse för år 2024*
- 2) *Sakkunnigas rapport – Granskning av bokslut och årsredovisning 2024*
- 2a) *Yttrande från auktoriserad revisor över granskning av bokslut och årsredovisning 2024*
- 3) *Granskningsrapporter från hel- och delägda kommunala företag*
- 4) *Revisionsberättelser från hel- och delägda kommunala företag*
- 5) *Förteckning över sakkunnigas rapporter 2024 som succesivt överlämnats till kommunfullmäktige*

Revisionsberättelsen är upprättad av nedan valda revisorer i Uppsala kommun.

Uppsala kommun, datum enligt elektronisk signatur.

Berit Danielsson
Ordförande

Kajsa Wejryd
Vice ordförande

Tord Andersson

Lise-Lotte Argulander

Pradip Datta

Hans Edlund

Karolina Larfors

Tommy Larsson

Marie-Louise Lundberg

Göran Möller

Martin Wisell

PENNEO

Signaturerna i detta dokument är juridiskt bindande. Dokumentet är signerat genom Penneo™ för säker digital signering. Tecknarnas identitet har lagrats, och visas nedan.

"Med min signatur bekräftar jag innehållet och alla datum i detta dokumentet."

TORD ARNOLD ANDERSSON

Undertecknare

Serienummer: 7592b856356769[...]3d0d51cb1dc3d

IP: 81.227.xxx.xxx

2025-04-15 07:17:43 UTC

KAROLINA LARFORS

Undertecknare

Serienummer: 4ce4eb4fadb491[...]40e9785de57df

IP: 82.196.xxx.xxx

2025-04-15 07:32:21 UTC

Hans Edlund

Undertecknare

Serienummer: 904818e815fc60[...]86774ddc78f81

IP: 95.205.xxx.xxx

2025-04-15 07:33:02 UTC

Lise-Lotte Nanna Argulander

Undertecknare

Serienummer: a650d96f4a59d8[...]f6025216772d0

IP: 83.140.xxx.xxx

2025-04-15 07:34:39 UTC

MARTIN WISELL

Undertecknare

Serienummer: 5b47e70d18ed2c[...]b08f0560cc21b

IP: 83.254.xxx.xxx

2025-04-15 07:37:00 UTC

Marie-Louise Lundberg

Undertecknare

Serienummer: 43cfc8376663fd[...]b43b183f70f8c

IP: 80.216.xxx.xxx

2025-04-15 07:41:23 UTC

Detta dokument är undertecknat digitalt via [Penneo.com](https://penneo.com). De signerade uppgifternas integritet är validerad med hjälp av ett beräknat hashvärde för originaldokumentet. Alla kryptografiska bevis är inbäddade i denna PDF, vilket säkerställer både autenticitet och möjlighet till framtida validering.

Detta dokument är försett med ett kvalificerat elektroniskt sigill som innehåller ett certifikat och en tidsstämpel från en kvalificerad tillhandahållare av betrodda tjänster.

Så här verifierar du dokumentets äkthet:

När du öppnar dokumentet i Adobe Reader kan du se att det är certifierat av **Penneo A/S**. Detta bekräftar att dokumentets innehåll förblir oförändrat sedan tidpunkten för undertecknandet. Bevis för de enskilda undertecknarnas digitala signaturer bifogas dokumentet.

De kryptografiska bevisen kan kontrolleras med hjälp av Penneos validator, <https://penneo.com/validator>, eller andra validerings verktyg för digitala signaturer.

PENNEO

Signaturerna i detta dokument är juridiskt bindande. Dokumentet är signerat genom Penneo™ för säker digital signering. Tecknarnas identitet har lagrats, och visas nedan.

"Med min signatur bekräftar jag innehållet och alla datum i detta dokumentet."

KAJSA WEJRYD

Vice ordförande

Serienummer: f52bc6c346151d[...]a8a359e846fa7

IP: 90.226.xxx.xxx

2025-04-15 07:52:32 UTC

Tommy Larsson

Undertecknare

Serienummer: c3a3b02cd834cc[...]2c430b20c002f

IP: 81.227.xxx.xxx

2025-04-15 08:29:43 UTC

PRADIP KUMAR DATTA

Undertecknare

Serienummer: 9a6b55160e77d3[...]5ce312ccdbe15

IP: 90.143.xxx.xxx

2025-04-15 11:28:38 UTC

BERIT ANNE-MARIE DANIELSSON

Ordförande

Serienummer: 3d43ff9742f508[...]e63e4da150cfb

IP: 153.156.xxx.xxx

2025-04-15 11:29:29 UTC

GÖRAN YNGVE MÖLLER

Undertecknare

Serienummer: 732c3829633a86[...]cc4ea0bd67000

IP: 90.227.xxx.xxx

2025-04-15 11:56:43 UTC

Detta dokument är undertecknat digitalt via [Penneo.com](https://penneo.com). De signerade uppgifternas integritet är validerad med hjälp av ett beräknat hashvärde för originaldokumentet. Alla kryptografiska bevis är inbäddade i denna PDF, vilket säkerställer både autenticitet och möjlighet till framtida validering.

Detta dokument är försett med ett kvalificerat elektroniskt sigill som innehåller ett certifikat och en tidsstämpel från en kvalificerad tillhandahållare av betrodda tjänster.

Så här verifierar du dokumentets äkthet:

När du öppnar dokumentet i Adobe Reader kan du se att det är certifierat av **Penneo A/S**. Detta bekräftar att dokumentets innehåll förblir oförändrat sedan tidpunkten för undertecknandet. Bevis för de enskilda undertecknarnas digitala signaturer bifogas dokumentet.

De kryptografiska bevisen kan kontrolleras med hjälp av Penneos validator, <https://penneo.com/validator>, eller andra validerings verktyg för digitala signaturer.